

Balans, snelheid en licht krijgen een nieuwe lading

Dans aKabi; Enter Ghost

► Fysiek theater op torenhoge plateauzolen.

► En extreem bizarre trekjes in de wereld van Nicole Beutler.

UTRECHT In de klassieke oudheid was je belangrijker dan je medespelers in de tragedie als je cothurnen droeg, toneellaarzen met dikke zolen die je boven de anderen deden uittorenen. In *aKabi* van de Turkse choreograaf Aydin Teker, verbonden aan de afdeling moderne dans van de Mimar Sinan Universiteit in Istanbul, staat de schoen zelf in de schijnwerpers.

Teker liet ze speciaal maken: enorme zwarte kolossen, in de vorm van een halve maan of een stelt van bijna een onderbeen hoog. De hipste plateauzool verbleekt erbij. De schoenen bungelen aan de benen van drie dansers en een danser die wezenloos voor zich uitkijkt en gekleed zijn in sobere, eveneens zwarte turnpakjes.

Hun lichaam krijgt er een totaal ander aanzien door, en ook hun bewegingsmogelijkheden en motoriek veranderen. Balans, snelheid en lichtheid, zaken die in doorsneedans van belang zijn, krijg hier een nieuwe lading.

Aanvankelijk zijn Tekers vreemde sculpturale en dierlijke vormen fascinerend. Maar omdat er choreografisch weinig gebeurt, wordt het vormspel al snel tot een gortdroge serie kunstjes, studies van elkaar gescheiden door black-outs. Het enige wat beklijft, is het misselijkmakende gevoel dat de telkens omklappende voetzolen - arme dansers! - teweeg brengen. In die zin is *aKabi* fysiek, zintuiglijk theater, dat wel.

Ook in *Enter Ghost* van de Duitse, in Nederland werkzame Nicole Beutler, is er iets vreemds met het schoeisel van de performers. Drie dames in ouderwetse rokjes en truitjes dragen kniekousen, maar dan over hun schoenen. Het is veelzeggend voor de bizarre wereld waarin Beutler ons meetrekt. Beutler heeft het over geesten en het geestelijke (de titel is een regieaanwijzing uit Shakespeare's *Ham-*

let) in een choreografie die zeer vormgericht, esthetisch en sferisch is, en naast alle beheersing en dosering extreem bizarre trekjes heeft.

Het toneel in Theater Kikker heeft coulissen gekregen zoals in een klassiek prosceniumtheater. Hierdoor stroomt een prachtig difuus, schimmig licht de vloer op. Heel in de verte raspen de brushes van een drumstel en zoemt een elektronische klank. In de bijna duisternis staat het drietal roerloos of verplaatst zich kortstondig uniform, op een kluitje door de ruimte. Net als bij Teker lossen de lichamen als het ware op - in andere, niet menselijke vormen. De flarden grijs, beige en lichtbruin van de kleding zijn als vegen verf in een abstract schilderij.

Het ongrijpbare, de suspense, de poëzie, het vreemde: het zijn associaties met het onbekende die voortdurend en in alles voelbaar zijn. In het licht, het geluid, het beeld, de beweging en natuurlijk de drie vrouwen zelf. Totaal onverwacht maken ze nu en dan grote clownachtige sprongen, kruipen achterwaarts, draaien rond als figuurtjes op een speeldoos, veren een wijdbeense boksdribbel of laten hun hakken denderen als galopperende hoeven.

Het is suggestief en licht, deze conceptuele dans, en blinkt uit in een tot op de millimeter gechoreografeerde beeldkracht. Met de ijsmist - een zeer klassiek en bekend theatraal effect - had Beutler geen beter einde kunnen kiezen. De grillige geest die hier nu in wolkjes rondwaart, is volledig onvoorspelbaar.

Mirjam van der Linden

aKabi (Aydin Teker) en **Enter Ghost** (Nicole Beutler). 26/4, Huis a/d Werf en Theater Kikker, Utrecht.
www.springdance.nl

